

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО, МЛАДЕЖТА И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ОЛИМПИАДА ПО ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИЯ ОБЛАСТЕН КРЪГ – 24.02.2012 г. – VIII КЛАС, 9.00 ЧАСА

УКАЗАНИЯ

Уважаеми ученици,

Работният материал на олимпиадата съдържа:

- **40** тестови задачи, от които **15** задачи с избираем отговор и **25** със свободен отговор;
- задача за създаване на писмен текст – анализ на изображение, който не трябва да надвишава **3** ръкописни страници.

Пропуснат или сгрешен отговор се оценява с **0** (нула) точки.

Максималният брой точки е **100**.

Задачата за създаване на писмен текст се оценява с общ брой **30** точки.

За задача с избираем отговор отбележете буквата с верния отговор, като я зачертаете с „X”.

Не се допускат задрасквания и поправки.

По време на работа може да пишете само със **син** химикал.

По време на изпита **не може** да ползвате допълнителни помагала или пособия, освен предоставената ви изпитна бланка.

Време за работа – 4 астрономически часа.

Пожелаваме ви успешна работа!

ПЪРВА ЧАСТ

А. ЗАДАЧИ С ИЗБИРАЕМ ОТГОВОР

1. Кои са основните пет църкви, наречени патриаршии:

- А) Коринтска, Римска, Антиохийска, Египетска и Йерусалимска
- Б) Римска, Константинополска, Йерусалимска, Антиохийска и Александрийска
- В) Римска, Антиохийска, Йерусалимска, Равенска и Константинополска
- Г) Йерусалимска, Равенска, Коринтска, Римска и Картагенска

2. Посочете реда, в който са записани само понятия и имена, свързани с живота на славяните:

- А) земеделие; политеизъм; шаман; Дажбог; юрта
- Б) политеизъм, хан, Лада; препозити; васал;
- В) скотовъдство, Тангра, монотеизъм; княз; варяги
- Г) княз; землянка; Перун; земеделие; русалки

3. Сведения за управлението на Юстиниан Велики дава:

- А) Прокопий Кесарийски   Б) Йорданес   В) Евсевий Кесарийски   Г) Лъв Дякон

4. Папската държава се създава през 756 г.:

- А) след коронацията на Карл Велики   Б) с помощта на франките
- В) с превземането на Йерусалим от арабите   Г) с публикуването на Миланския едикт

5. Системата на бенефициите се въвежда от:

- А) остготския крал Теодорих Велики   Б) римския император Диоклециан
- В) немския крал Арнулф   Г) франкския майордом Карл Мартел

6. Посочете ГРЕШНОТО твърдение :

- А) Великоморавия се създава в началото на IX век
- Б) Родоначалник на Македонската династия е император Василий I
- В) Първите сигурни известия за Полската държава са свързани с княз Болеслав I
- Г) в началото на X век норманите създават своя държава в Северна Франция

7. С термина хадж се обозначава:

- А) масовото поклонение в Мека
- Б) главното помещение в джамията
- В) мюсюлманското законодателство
- Г) духовният водач на всички мюсюлмани

8. В кой от редовете е представена правилно хронологическата последователност на събитията:

- А) покръстване на русите; управление на император Василий I Македонец; коронация на Отон I за император; начало на Първия кръстоносен поход
- Б) Вердюнски договор; битка във Върбишкия проход; управление на Карл Мартел; победа на хан Тервел над арабите при Константинопол
- В) признаване на Дунавска България; управление на император Ираклий; превземане на Рим от вандалите; управление на Абасидите
- Г) управление на император Юстиниан Велики; начало на мюсюлманското летоброене; управление на хан Тервел; коронация на Карл Велики

9. През 754 г. император Константин V Копроним свиква църковен събор, на който:

- А) българската църква получава статут на автокефална архиепископия
- Б) за официален богослужебен език във Византия се обявява гръцкият
- В) почитането на икони се обявява за ерес
- Г) императорът поема управлението на Константинополската патриаршия

10. Най-голям културен разцвет Киевска Русия постига през XI в. при управлението на княз:

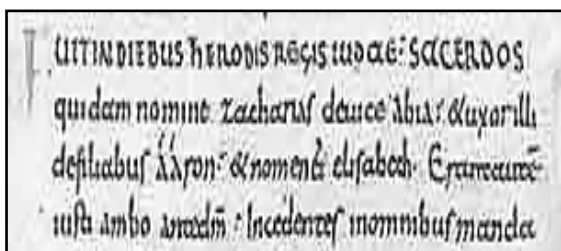
- А) Ярослав Мъдри
- Б) Олег
- В) Владимир
- Г) Светослав

11. Обединяването на англосаксите в единно кралство се реализира в:

- А) началото на XI век при Кнут Велики
- Б) края на IX век при Алфред Велики
- В) средата на XI век при крал Харолд
- Г) средата на IX век при император Людовик Благочестиви

12. Как се наричат писмените знаци от изображението?

- А) кирилица
- Б) глаголица
- В) рунически знаци
- Г) латиница

13. Първите университети в Европа възникват в:

- А) Венеция, Генуа, Рим, Петербург
- Б) Хамбург, Любек, Бремен, Виена
- В) Болоня, Париж, Оксфорд, Кеймбридж
- Г) Париж, Виена, Москва, Лондон

14. Създаването на цеховата организация:

- А) има за цел да създаде по-добри оръжия
- Б) обединява занаятчиите на професионален принцип
- В) въвежда триполната система в земеделието
- Г) води до изобретяването на нови машини

15. Началото на кръстоносното движение е поставено през 1095 г. от папа:

- А) Урбан II на събор в Клермон
- Б) Инокентий III на събор в Рим
- В) Урбан II на събор в Аахен
- Г) Йоан X на събор в Клермон

Б. ЗАДАЧИ СЪС СВОБОДЕН ОТГОВОР

16. Посочете три причини за началото на Великото преселение на народите:

А) .....

Б) .....

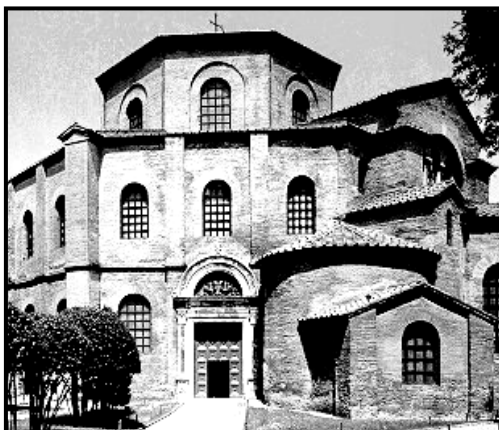
В) .....

17. Разгледайте храмовете представени на изображенията. Отбележете този, в който е запазен портрет на император Юстиниан I и запишете къде се намира:

.....

А)

Б)

В)

18. Довършете изреченията:

А) Основоположник на отшелничеството в България е .....

Б) При управлението на Хлодвиг е създаден първият писмен сборник със закони, известен с името .....

В) Кирил и Методий съставят първата славянска графична система, която се нарича .....

Г) По границите на своята държава Карл Велики изгражда зони за сигурност, известни под името .....

19. През мюсюлманската 59 се случва важно за Югоизточна Европа събитие. Открийте кое е то, след като изчислите годината според християнското летоброене и го запишете:

Място за изчисления:

Събитие ..... година .....

20. Подчертайте излишното име в редицата и запишете признака, по който групирате останалите:

А) Айнхард, Теодулф, Алкуин, Авицена

Признак.....

Б) Ронсево, Поатие, Хейстингс, Константинопол

Признак .....

В) крал Хлодвиг, княз Борис I, княз Владимир, император Юстиниан I

Признак.....

21. Прочетете текста и отговорете на въпроса към него:

“[...] Честните и свети икони, нарисувани с боя или направени от мозайка, или от друго годно за такава работа вещество, да се поставят тъй, както изображението на честния и животворящ кръст в светите Божии църкви, върху свещени съсъди и одежди, на стени и на дъски, в къщите и по пътищата – както иконите на Господа Бога и Спасител наш Иисус Христос и на непорочната владичица наша Света Богородица [...] Защото честта, отдавана на образа, се отнася към неговия първообраз и който се покланя на иконата, покланя се на съществуването на изображения на нея [...]”

Из решението на Седмия вселенски събор, 787 г.

А) На каква държавна политика се слага край с това съборно решение:.....

.....

Б) С коя държава е свързана тя: .....

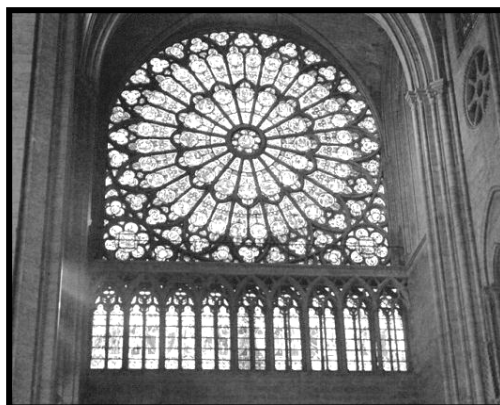
22. Разгледайте изображението и изпълнете поставените задачи:

А) Запишете името на орнамента:

.....

Б) За кой архитектурен стил е характерен:

.....

23. Срещу името на всеки български владетел поставете неговия съвременник и посочете държавата, която той управлява: император Василий II, император Карл Велики, княз Ростислав, княз Светослав

	Български владетел	Владетел - съвременник	Държава, която управлява
	<i>Пример – хан Аспарух</i>	<i>Император Константин IV</i>	<i>Византия</i>
А)	хан Крум		
Б)	княз Борис I		
В)	цар Петър		
Г)	цар Самуил		

24. Попълнете пропуснатото в текста:

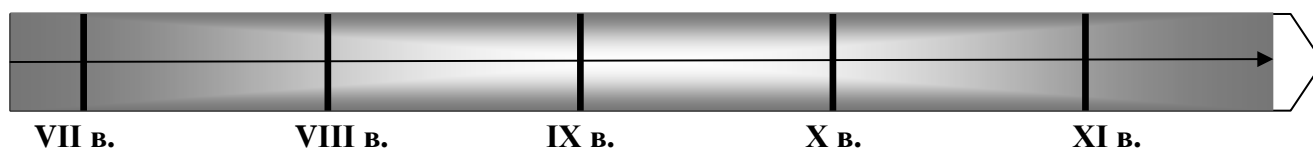
През 451 г. ордите на ..... нахлуват в Галия и подлагат на разорение всичко по пътя си. Известният ..... полководец Аеций организира срещу тях широка коалиция от вестготи, бургунди и франки. Решителното сражение се разиграва на хълмистите ..... поля, където застават една срещу друга двете армии – на Аеций около 200 000 души и на ..... - приблизително 300 000.

25. Свържете всеки средновековен автор с неговото произведение:

Средновековен автор	Буква	Произведение
<i>Пример – Михаил Сириец</i>	<i>Ж</i>	<i>„Хроника“</i>
Йорданес		А) ”Църковна история”
Йоан Скилица		Б) „История на готите”
Григорий Турски		В) „Царе”
Йосиф Генезий		Г) ”История”
Захарий Ретор		Д) „Стратегикон”
Псевдомаврикий		Е) „Деяния на франките”

26. Върху линията на времето нанесете годините на следните събития:

- А) Великата схизма
- Б) Плисковско-Преславския народен събор
- В) падането на България под византийска власт
- Г) покръстването на Киевска Русия
- Д) битката във Върбишкия проход
- Е) създаването на „Старата Велика България“

Забележка: На линията на времето нанесете само съответната година и в скоби впишете буквата на събитието.

27. Довършете твърденията като подчертаете ВЕРНИЯ вариант от предложените възможности:

- А) Хлодвиг принадлежи към **Каролингската/ Меровингската** династия.
- Б) В началото на своето управление хан Крум разбива **хазарите / аварите**.
- В) През IX-X век нашествия в Европа организират **маджарите/ остготите**.
- Г) Цар Петър получава признание на титлата си от **Константинопол/ Рим**.
- Д) Едиктът, с който се прекратява преследването на християните в Римската империя, е издаден от **император Диоклециан/ император Константин Велики**.

28. Разместете сричките, за да получите културния процес, който протича в Западна Европа в края на VIII – началото на IX век:

л	и	н	г	д	а	р	о	р	а	ж	а	к	в	ъ	з	с	к	о	н	е
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

29. Поставете подходящо заглавие под изображенията:

А) ..... Б) .....

30. Обяснете значението на дадените понятия:

	Понятие	Значение
А)	харта	
Б)	схизма	
В)	васалитет	
Г)	манастир	

31. С какво свързвате името на всяко от посочените селища:

- А) Малая Перешчепина - .....
- Б) Хейстингс - .....
- В) Солун - .....
- Г) Багдад - .....

32. Поставете знак „✓” пред вярното твърдение и знак „X” пред грешното:

- А) ☐ Венецианците настояли вместо заплащане рицарската армия на IV кръстоносен поход да превземе търговския им конкурент – адриатическият град Зара.
- Б) ☐ В края на управлението на цар Петър страната била разорена от походите на руския княз Светослав.
- В) ☐ Описанието на Симеоновия дворец е направено в произведението “За буквите”.
- Г) ☐ При хан Омуртаг страната била разделена на комитати, управлявани от комити.
- Д) ☐ През 1074 г. турците разгромили византийците при Манцикерт и започнали завоюването на Мала Азия.
- Е) ☐ По заповед на княз Ярослав в столицата Киев бил изграден храм „Св. София”.

33. От дадените термини изберете онези, които съответстват на посочените определения и ги запишете: *регалии; имами; притчи; друиди; препозити; секуларизация; стратег; жития; халиф; миней; феоде; емир.*

	Термин	Определение
А)		конфискация от държавата на църковни имоти
Б)		кратки, нравоучителни разкази
В)		владетелски отличителни знаци
Г)		поземлено владение в Западна Европа
Д)		наместник на пророка

34. Срещу всяка от дадените държави, запишете нейната средновековна столица:

А) Арабският халифат в Испания

Б) Стара Велика България

В) Франкската империя

Г) Великоморавия

35. Прочетете текста и отговорете на въпроса към него:

“Господ, като връчил империята на императорите, заедно с това им заповядал да пасат вярното Христово стадо по примера на Петър, главата на апостолите.”

Из “Предговор към Еклога”, IX в.

А) От къде произтича властта на императора? .....

Б) Каква мисия се възлага на светската власт с предписанието императорът да следва примера на апостол Петър?.....

.....

36. Запишете историческите личности, свързани с посочените събития:

	Събитие	Личност
А)	Старобългарски книжовник, автор на творбата «Шестоднев»	
Б)	Немски крал, коронясан от папата за римски император през 962 г.	
В)	Български хан, известен с активната си строителна дейност	
Г)	Василевс, който въвежда като административни области темите начело със стратегии	
Д)	Император, който поставя началото на иконоборството	
Е)	Основател на монашеството в Западна Европа	

37. Попълнете кръстословицата. При правилно решение в отбелязания вертикален ред ще получите името на свещен град за три религии.

1									
	2								
	3								
	4								
5									
		6							
	7								
8									
9									

1. Управляваща династия в Арабския халифат.
2. Учение, което отрича догмите на християнската религия
3. Военноадминистративни управители в Англия.
4. Един от учениците на Кирил и Методий, който продължава делото им в България.
5. Титла (название) на съпруга, майка или сестра на императора, която взема участие в управлението.
6. Град във Франция, където се съхранява прочут гоблен, на който е пресъздадено завладяването на Англия от Вилхелм Нормандски.
7. Хълмът, на който е разпнат на кръст Иисус Христос.

8. Варяжки предводител, който създава Киевска Русия.

9. Ислямски молитвен дом.

38. Прочетете текста и отговорете на поставените след него въпроси :

„[...]От всички войни, които той водил, първата била Аквитанската (769 г.), започната още при неговия баща, но незавършена [...] След като уредил положението в Аквитания, той завършил войната, когато неговият съуправител бил напуснал вече този свят; Отзовавайки се на молбите на епископа на град Рим (папа Хадриан), той започнал война с лангобардите [...]След завършването на тази война отново започнал Саксонската война (772-804 г), която като че ли временно била преустановена. Това била най-дългата и ожесточена война, защото саксите, подобно на почти всички германски племена, били свирепи по природа и предани на служенето на идолите [...]“

А) За кой владетел става дума в откъса? .....

Б) Какво означава подчертания в текста израз, отнасящ се за саксите? .....

В) Защо епископът на Рим се обръща с молба към този владетел? .....

39. Попълнете таблицата като запишете на съответните места посочените събития и личности:

Събития: *покръстване на франките; избухване на бунта “Ника”; разгром на ромеите при Траянови врата; християнството става държавна религия в Римската империя; провъзгласяване на Франкската империя*

Личности: *император Юстиниан I; император Карл Велики; крал Хлодвиг; император Теодосий; цар Самуил*

Година	Събитие	Личност
380 г.		
496 г.		
532 г.		
800 г.		
986 г.		

40. Разгледайте картата и изпълнете поставените задачи:

А) Нанесете на подходящото място съответната цифра, с която са обозначени държавите на: 1. остготи; 2. франки; 3. вандали; 4. англосакси; 5. вестготи.

Б) Запишете на картата столицата на Източната Римска империя.

В) Поставете заглавие на картата: .....

ВТОРА ЧАСТ

Направете в обем до 3 страници анализ на даденото изображение, което представя основните характеристики на съсловната структура на средновековното западноевропейско общество:

При анализа вземете предвид следните опорни въпроси:

1. Кой принадлежат към първото съсловие? Коя е най-важната фигура между тях? Кой са основните им функции?
2. Кой принадлежат към второто съсловие? Кой са основните им функции в държавата? Кой други техни занимания са представени на изображението?
3. Кой три основни групи от третото съсловие са представени на изображението?
4. Защо третото съсловие е поставено в основата на пирамидата?

БЛАГОДАРИМ ВИ ЗА УЧАСТИЕТО И СТАРАНИЕТО!

Ученик: ..... Клас: .....

Училище: ..... град/село .....

ПОПЪЛВА СЕ ОТ КВЕСТОРИТЕ

НАЧАЛО НА ОЛИМПИАДАТА: .....ч. ИЗПИТНАТА РАБОТА Е ПРИЕТА В:.....ч.

.....
Име и фамилия на квестора приел работата

.....
подпис

ПОПЪЛВА СЕ ОТ ОЦЕНИТЕЛИТЕ

ПЪРВИ ОЦЕНИТЕЛ:.....

.....
Име и фамилия

.....
подпис

.....
брой точки

ВТОРИ ОЦЕНИТЕЛ: :.....

.....
Име и фамилия

.....
подпис

.....
брой точки

ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ – (първи+втори)/2

--